

8.

En märkelig bokstämpel

i

Nordiska museet.

Det gifves tre olika slag af bokegarmärken: 1. *pärmstämplar*, framställande vapen, monogram, namn eller initialer, anbragta i guldtryck å frampärmen; 2. *ex-libris*, små, egaren angifvande blad, utförda i träsnitt, litografi, kopparstick och på senare tid oftast i fototypi, i allmänhet infästa å frampärmens innersida; 3. *färgstämplar* i växlande färger, med namn eller initialer, anbragta å försittsblad eller titelblad. Till denna klass af de enklaste bokegarmärken kan man äfven räkna små typtryckslappar med ordet »tillhörig» och namnet.

Den afbildning, som synes ofvanför dessa rader (bild 10), och som gifvit anledning till de samma, framställer en pärmstämpel. Uti en sköld med adlig krona ses öfverst ett strålande jerusalemskors, därunder i spegelmonogram C U B och i midten däraf en insekt, nedanför

en hjälm med två där bakom korslagda tornérlansar, och längst ned devisen: *Content: Ubique Beatus* (den nöjde är alltid lycklig). Stampen, som inköptes för Nordiska museets räkning på Bukowskis auktion den 25 sept. 1895, är upptagen i auktionskatalogen (nr 95) bland pitschaft m. m., som tillhört framlidne finske senatoren A. H. Falck. Hans tidigare öden hafva emellertid först nyligen blifvit kända.

I ett enskildt bibliotek påträffades nämligen för kort tid sedan en bok med följande titel: *Trattato delle piante & immagini de Sacri Edifizi di Terra Santa*, Firenze 1620, fol. (Cat. Bibl. Ups.: Amico Bernhardino). Å ett fodral, i hvilket denna bok förvaras, är den ofvannämnda stämpeln aftryckt i guld. Den i pergamentband bundna boken har äfven haft en stämplad inskrift, som man synes hafva försökt utplåna, hvilket dock ej lyckats bättre, än att man kan läsa:

STORMÄSTARENS

AF

KL. SV. EV. JOS. TPL. ORDENS

CONCLAVE-BIBLIOTHEK

N 24

och därunder å nyo samma vapenstämpel C U B.

Egaren, *stormästaren*, var *Claes Urban Bodinsson*, son till härads-höfdingen i Roslagen, hofsekreteraren Jonas Bodin Carlsson; född i Ume 1766; student i Uppsala 1783; disputerade under Boëthius 1786 och kallas då Bodin samt 1788 och hette då Bodinsson; fil. mag. 1788; anställdes i Kungl. kansliet 1794; blef sedan konduktör vid Kungl. museum med titel af kungl. sekreterare och står som sådan i statskalendern till och med 1805, som torde varit hans dödsår.¹

Den i monogramet tecknade insekten framställer en *broms* och finnes där af den anledning, att Bodinsson härstammade på

¹ Om Bodinsson såsom vitter författare se L. HAMMARSKÖLD och P. A. SONDÉN: *Svenska vitterheten*. 2 uppl. Stockholm 1833. S. 431. — G. LJUNGGREN: *Svenska vitterhetens häfder efter Gustaf III:s död*. D. II. Lund 1875. S. 513. — P. WIESELGREN: *Sveriges Sköna Litteratur*. D. 4. Uppsala 1847. S. 749.

kvinnosidan från borgmästaren i Lübeck *Bröms*, som förhjälppte Gustaf Vasa på flykten från Danmark och därigenom kan sägas hafva bidragit till lutherska reformationen i Sverge. Bodinsson ansåg sig ock på grund af denna härstamning hafva arfsrätt till stormästarskapet i *Kongl. Svenska Evangeliska Josephiner Tempel Orden*, för korthetens skull eljest kallad *Josephinerorden*. Denna orden, som härledes från Josef af Arimatia, skulle nämligen hafva återupplifvats i Lübeck af borgmästaren Nils Bröms¹ och af Bodinsson, hans afkomling, i Sverge. Som stormästare skref sig Bodinsson: »Förste Riddaren af Stora röda Korset i Templet Guldbromser af Brömse och af Normandiet, General Stormästare af Kongl. Svenska Evangeliska Lutherska heliga Christi grafs Josephiner Orden».

Med Bodinssons bortgång upphörde äfven Josephinerorden, om hvilken för öfrigt antagligen hittills ej något varit synligt i tryck.

Bodinssons stämpel är, som synes, af särskildt intresse såsom en illustration till svenska ordenshistorien.

¹ Så skrifver Bodinsson hans namn. Tegel skrifver *Niclas*; — *Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar*. D. 3. Stockholm 1878. S. 24: *Claus Brömse*. Men Nicolaus innefattar ju så väl *Nils* som *Claus*, hvilka egentligen äro samma namn. Bodinsson heter ju ock *Claes*.

CARL MAGNUS CARLANDER.

